

PÓŁFABRYKATY Z DREWNA	NORMA BRANŻOWA	BN-68 7118-01
	Opoly i zrżyny iglaste do produkcji mas celulozowych	
		Grupa katalogowa IX 22

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy są materiały drzewne w postaci opołów i zrżynów z przemysłowych odpadów drewna iglastego, w dalszej treści normy zwane opołami i zrżynami papierniczymi.

1.2. Zakres stosowania przedmiotu normy. Norma dotyczy opołów i zrżynów przeznaczonych do produkcji mas celulozowych.

1.3. Zakres stosowania normy. Norma ma zastosowanie w zakresie produkcji i obrotu towarowego.

1.4. Określenia wad drewna - wg PN-66/D-01000.

1.5. Normy i dokumenty związane

PN-66/D-01000 Wady drewna

PN-56/D-06000 Korowanie

PN/N-03010 Statystyczna kontrola jakości. Losowy wybór sztuk do próbek

Instrukcja nr 18/Tp-65 w sprawie warunków suszenia na powietrzu, konserwacji i magazynowania tarcicy w zakładach produkcyjnych, na składach magazynowych i handlowych. Zjednoczenie Przemysłu Leśnego, Warszawa 1965

2. PODZIAŁ I OZNACZENIE

2.1. Podział w zależności od metody przerobu. W zależności od metody przerobu na celulozę opoly i zrżyny papiernicze dzieli się na dwie odmiany:

- św/jo - przeznaczone do przerobu metodą siarczynową,
- so - przeznaczone do przerobu metodą siarczanową.

2.2. Podział w zależności od kształtu i grubości. W zależności od kształtu i grubości opoly i zrżyny papiernicze dzieli się na trzy rodzaje materiału:

- Og - opoly grube,
- Oc - opoly cienkie,
- Z - zrżyny bez dalszego podziału grubościowego.

2.3. Sposób budowy oznaczenia. Wyróżnik oznaczenia opołów i zrżynów papierniczych powinien zawierać kolejno: symbole rodzajów materiału podane w 2.2 oraz symbole odmian podane w 2.1.

2.4. Przykład oznaczenia

a) opołów grubych odmiany św/jo przeznaczonych do produkcji mas celulozowo-papierniczych metodą siarczynową:

Og-św/jo BN-67/7118-01

b) zrżynów odmiany so przeznaczonych do produkcji mas celulozowo-papierniczych metodą siarczanową:

Z-so BN-67/7118-01

3. WYMAGANIA

3.1. Wymiary podano w tabl. 1.

Tablica 1

Rodzaj materiału	Wymiary		
	długość m	szerokość mm	grubość mm
Opoly	grube	1,0÷1,5	do 250 w szerszym końcu
	cienkie	0,4÷1,5	10 ÷ 30 w cieńszym końcu
Zrżyny	0,4÷1,5	10 i więcej w granicach średnicy wiązki	

3.2. Rodzaj drewna. W odmianach opołów i zrżynów papierniczych wg 2.1 powinno występować drewno:

- św/jo - świerk i jodła w dowolnym zmieszaniu,
- so - sosna z dopuszczalną nieznaczłą mieszkanką świerka i jodły.

Opoly wyrabia się tylko w odmianie św/jo (świerkowo-jodłowe).

3.3. Obróbka. Opoly i zrżyny powinny być okorowane zgodnie z PN-56/D-06000:

- odmiany św/jo - na białe z całkowitym usunięciem łyka,
- odmiany so - na czerwono.

Z drewna opołów i zrżynów należy usunąć ciała obce, np. części metalowe, zanieczyszczenia mineralne itp.

Opoly powinny być okrzesane z sęków równo z powierzchnią drewna.

Zjednoczenie Przemysłu Tartaczno i Wyrobów Drzewnych

Ustanowiona przez Dyrektora Zjednoczenia Przemysłu Tartaczno i Wyrobów Drzewnych dnia 10 stycznia 1968 r. jako norma obowiązująca w zakresie produkcji i obrotu od dnia 1 października 1968 r.

(Mon. Pol. nr 11/1968 poz. 73)

3.4. Jakość drewna. W drewnie opołów i zrzynów papierniczych niedopuszczalne są: zgnilizna miękka, duże nieoczyszczone pęcherze żywiczne. Sęki zepsute i pęcherze żywiczne dopuszczalne po oczyszczeniu ze zgnilizny i żywicy.

Innych wad drewna wg PN-66/D-01000 nie bierze się pod uwagę.

4. PAKOWANIE, MAGAZYNOWANIE I TRANSPORT

4.1. Pakowanie

4.1.1. Pakowanie opołów grubych. Opoły grube dostarcza się bez opakowania - luzem.

4.1.2. Pakowanie opołów cienkich i zrzynów. Opoły cienkie i zrzyny dostarcza się w wiązkach związanych sznurkiem.

Opoły cienkie i zrzyny powinny być układane w wiązki o wymiarach podanych w tabl. 2.

Tablica 2

Wyszczególnienie	Wymiar	Dopuszczalne odchyłki
Średnica	0,25	-0,05
Długość	0,5 ÷ 1,5	+0,05
Stopniowanie długości	co 0,25	-

Opoły cienkie i zrzyny w wiązkach powinny być ułożone szczelnie. W wiązkach dopuszcza się opoły cienkie i zrzyny krótsze niż długość wiązki pod warunkiem, że będą umieszczone wewnątrz wiązki i długość ich będzie uzupełniana na styk opołami cienkimi lub zrzynami odpowiedniej długości. Opoły w wiązkach należy układać na przemian grubszy- mi końcami.

Wiązki powinny być wiązane sznurkiem papierowym wodoodpornym o średnicy 4 ÷ 5 mm w dwóch miejscach w odległości od czoł praktycznie wynoszącej ¼ długości wiązki.

4.2. Magazynowanie - wg instrukcji nr 18/Tp-65 z tym, że opoły grube należy układać w regularne stosy luzem grubszy- mi końcami na przemian.

4.3. Transport. Opoły i zrzyny papiernicze przewozi się dowolnymi środkami transportowymi uprzednio oczyszczonymi. Partia materiałów powinna zawierać opoły lub zrzyny tylko jednej odmiany wg 2.1.

5. BADANIA

5.1. Rodzaje badań. W celu stwierdzenia zgodności partii z wymaganiami normy opoły i zrzyny papiernicze należy poddać następującym badaniom:

- sprawdzeniu wymiarów,
- sprawdzeniu obróbki,
- sprawdzeniu jakości i rodzaju drewna,
- sprawdzeniu pakowania.

5.2. Pobieranie próbek

5.2.1. Pobieranie próbek materiałów w wiązkach. Do badań należy pobrać w sposób losowy na ślepo wg

PN/N-03010 próbkę o liczności zależnej od liczności partii wg tabl. 3.

Tablica 3

Liczność partii w metrach długości wiązek	Liczność próbek w metrach długości wiązek	Dopuszczalna liczba metrów długości wiązek nie- dobrych w próbie
do 63	15	3
64 ÷ 160	25	5
161 ÷ 400	40	7
401 ÷ 1000	60	10
1001 ÷ 2500	100	15

5.2.2. Pobieranie próbek materiałów dostarczanych luzem. Do badań z każdej partii należy pobrać w sposób losowy na ślepo wg PN/N-03010 próbkę stanowiącą nie mniej niż 10% miąższości partii.

5.3. Opis badań

5.3.1. Sprawdzenie wymiarów należy przeprowadzać za pomocą miary metrycznej z podziałką centymetrową, sprawdzając zgodność z wymaganiami wymienionymi w 3.1 i 4.1.2.

5.3.2. Sprawdzenie obróbki, rodzaju i jakości drewna oraz pakowania należy przeprowadzać przez oględziny, sprawdzając zgodność z wymaganiami wymienionymi w 3.2 ÷ 3.4, i 4.1.2.

5.4. Ocena wyników badań

5.4.1. Partia zgodna z wymaganiami normy. Badaną partię należy uznać za zgodną z wymaganiami normy, jeżeli próbka pobrana wg 5.2 wykazała:

- dla materiałów w wiązkach - liczbę wiązek nie- dobrych nie przekraczającą liczby podanej w taol. 3,
- dla materiałów dostarczanych luzem - miąższość materiałów nie- dobrych nie przekraczającą 10%.

5.4.2. Partia niezgodna z wymaganiami normy. Badaną partię należy uznać za niezgodną z wymaganiami normy, jeżeli próbka pobrana wg 5.2 wykazała:

- dla materiałów w wiązkach - liczbę wiązek nie- dobrych przekraczającą liczbę podaną w tabl. 3,
- dla materiałów dostarczanych luzem - miąższość materiałów nie- dobrych przekraczającą 10%.

5.4.3. Postępowanie z partią niezgodną z wymaganiami normy. Partię uznaną za niezgodną z wymaganiami normy należy przesortować i ponownie poddać badaniom lub odbiorca może ją przyjąć z uwzględnieniem procentowego potrącenia z miąższości odchyłek wskazanych podczas badań wg 5.3 w stosunku do postanowień zawartych w rozdz. 3.

6. POMIAR

6.1. Jednostki miary. Jednostką miary jest m³ (metr sześcienny), wyrażony z dokładnością do trzech miejsc po przecinku.

Pomocniczą jednostką do ustalenia miąższości jest mp (mętr przestrzenny) wyrażający objętość materiałów ułożonych w stosy lub związanych w wiązki.

6.2. Określenie miąższości. Miąższość materiałów należy określać na podstawie ich objętości wyrażonej w mp przy zastosowaniu współczynników:

- dla opołów grubych - 0,74,
- dla opołów cienkich - 0,61,
- dla zrzynów odmiany św/jo - 0,57,
- dla zrzynów odmiany so - 0,53.

6.3. Określenie objętości. Objętość opołów i zrzynów papierniczych należy określać jednym z poniższych sposobów.

Materiały ułożone w stosy wg 3.2 - przez pomiar długości, szerokości i wysokości z dokładnością do 1 cm. W przypadku gdy górna płaszczyzna stosów jest nierówna, wysokość stosu określa się na podstawie pomiaru w kilku miejscach. Z przeprowadzonych pomiarów wysokości wyprowadza się średnią arytmetyczną, którą zaokrągla się do 1 cm w dół.

Materiały związane w wiązki - przez ustalenie na podstawie pomiaru łącznej długości wiązek i zastosowanie zamienników: dla zrzynów 1 mp = 17,5 m długości, dla opołów cienkich 1 mp = 17,15.

K O N I E C

INFORMACJE DODATKOWE do BN-68/7718-01

Norma została opracowana na podstawie PN-54/D-95005.